

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 23-09-2021 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.564.88.2021.AMB

**Pan
prof. Ryszard Rutkowski**

rutrys@gmail.com

Szanowny Panie Profesorze!

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 13 września br., działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), uprzejmie przedstawiam, co następuje.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do Pana prośby o dokonanie oceny, czy w tekstach przekazanych apeli znajdują się treści zagrażające zdrowiu lub życiu Polaków, niezgodne z obecną wiedzą naukową i medyczną, uprzejmie informuję, że Rzecznik nie ma ani specjalistycznej wiedzy, ani kompetencji ustawowych pozwalających na ocenę wartości merytorycznej przedłożonych stanowisk. Jednocześnie pragnę uprzejmie wskazać, że w związku z planami wszczynania postępowań wyjaśniających względem lekarzy, którzy krytykowali m.in. strategię rządu w walce z pandemią, negowali istnienie bądź rozmiary pandemii oraz podważali skuteczność i bezpieczeństwo szczepień, Rzecznik skierował wystąpienie do Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. W piśmie tym RPO wskazał, że podziela on stanowisko NROZ wyrażone w piśmie z dnia 21 kwietnia br. (znak: L.dz.1443/21 NRO - 5/21), w którym stwierdzono, że „nie można (...) w sposób ogólny utożsamiać swobody wypowiedzi lub prawa do krytycznej oceny działań określonych władz czy instytucji z prawem do swobodnego głoszenia przez lekarzy, czyli osoby wykonujące zawód publicznego, poglądów niezgodnych z aktualną wiedzą naukową albo promujących postawy antyzdrowotne”. Stanowisko to znajduje poparcie w art. 71 zd. 2 Kodeksu Etyki Lekarskiej, z którego wynika, że lekarz swoim postępowaniem, również poza pracą zawodową, nie może propagować postaw antyzdrowotnych. Tym samym, w ocenie

Rzecznika, nie wyklucza odpowiedzialności zawodowej lekarza publikowanie przez niego informacji dotyczących zdrowia, które są fałszywe bądź stanowią manipulację. Równocześnie jednak prezentowanie poglądów, które nie pozostają w zgodzie z przeważającym stanowiskiem nauki, jeśli tylko znajdują oparcie w rzetelnych badaniach naukowych, nie może – w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich – prowadzić do podejmowania względem lekarzy działań dotyczących odpowiedzialności zawodowej. Ograniczenie możliwości prezentowania naukowych, choć mniejszościowych twierdzeń, może bowiem mieć negatywny wpływ na rozwój działalności naukowej, która dążyć winna do zgłębienia prawdy, tj. do „ustalenia obiektywnie weryfikowalnego opisu rzeczywistości” (M. Safjan, L. Bosek, *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Legalis/el.).

W związku z tym RPO zwrócił uwagę NROZ na konieczność uwzględnienia w toczących się postępowaniach wszelkich relewantnych dowodów, w tym m.in. ewentualnych wiarygodnych badań potwierdzających bądź zaprzeczających tezom głoszonym przez sygnatariuszy wystąpień. Przytoczone wyżej wystąpienie RPO oraz odpowiedź na nie pozwalam sobie przesłać w załączeniu.

Należy też podkreślić, że obecnie jedynym skutecznym sposobem obrony Pana praw jest czynny udział w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym.

Jednocześnie pragnę poinformować, że RPO skierował wystąpienie do NROZ z prośbą o przedstawienie przyczyn, dla których postępowanie wyjaśniające w Pana sprawie prowadzone było przez NROZ, a nie właściwego okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej. O odpowiedzi na to wystąpienie zostanie Pan poinformowany osobnym pismem.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik 4:

1. Pismo RPO do NROZ (VII.564.54.2021);
2. Pismo NROZ do RPO (VII.564.54.2021);
3. Pismo RPO do NROZ;
4. Klauzula informacyjna.